

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalizem mej Hrvati.

Kakih deset let bo tega, kar je tedanjí krivi prorok goriški z idejami svojega „Rimskega katolika“ krošnjarij po Hrvatskem. Takrat mu je hrvatska duhovščina, na čelu jej vladika Strossmayer, pokazala vrata, in nihče ni mislil, da bodo njegovi nauki kdaj prodri čez hrvatsko mejo, in da bi mogli mej Hrvati provzročiti kdaj taka nasprotja, kakor so jih provzročila mej nami.

In vendar se kažejo znamenja, ki govorijo, da je tudi mej Hrvati začel poganjati klerikalizem korenike, da so se jele širiti ideje, katerih zmaga bi imela za vse hrvatsko najžalostnejših posledic in sicer takih, da bi bili silno oškodovani skupni hrvatsko-slovenski ideali.

V takimenovani banovini je to gibanje še v povojih. Ogromna večina duhovščine je tam še vedno odločno narodnega mišljenja, in ni še zastrupljena z duhom tistega jezuitskega klerikalizma, ki se je vdrl čez slovensko domovino kakor hudournik čez plodno polje. Sicer straše tudi v banovini nekateri ljudje tistega kalibra, kakršnega je naš dr. Krek, tudi se označujejo tu in tam že nauki, kakršne je širil mej našo duhovščino dr. Mahnič, in pripravljajo se celo katoliški shod, ki bi zamogel mej Hrvati postati takega pomena kakršnega je bil I. katoliški shod za naše dežele, toda v obče se lahko reče, da je za sedaj to gibanje še precej osamljeno, in da mej narodno duhovščino v banovini ne najde dosti odmeva, četudi ga morda gotovi višji krogi gledajo jako prijazno in sicer ravno tisti krogi, ki za hrvatske narodne ideale nimajo simpatij.

Prav predrzno pa je ta mejnarodni klerikalizem začel dvigati glavo v Bosni in v Hercegovini, in sicer na način, ki nas navdaja s tako resnimi skrbmi za prihodnost, da se čutimo poklicane, izreči proti njemu svečan protest, dasi se sicer ne vtikamo radi v zgolj notranje zadeve naših bratov onstran Sotle.

Duša vsemu klerikalnemu gibanju v Bosni in v Hercegovini je sarajevski nad-

škof Stadler, a na strani stoji mu poleg jezuitov, katere je on poklical v Bosno ter jim poveril vzgojo duhovniškega naraščaja, klika kanonikov njegovega ordinariata. Kakega duha so Stadler in njegovi somišljeniki, to spozna lahko vsakdo na našem ljubljanskem škofu, ki je dolgo časa v Sarajevu živel ob Stadlerjevi strani in mu pomagal sejati tisto nesrečno seme, ki je zdaj začelo iti v klasje. Stadlerjev klerikalizem se čisto nič ne razlikuje od klerikalizma ljubljanskega škofa. Kar ta pri nas uganja, to bi uganjal rad tudi Stadler v Bosni in v Hercegovini, samo da tamkaj za tako početje tla še niso tako pripravljena kakor pri nas. Začel je pa že Stadler in vzlic vsemu odporu rodoljubnih Hrvatov vseh strank in narodnega časopisja se je bati, da bo svoje početje nadaljeval, dasi tiči v njem silna nevarnost za bodočnost hrvatsva.

Stadlerjev klerikalni fanatizem se je pojavil povodom znamenite slavnosti društva „Trebeviča“. Ta prva hrvatska narodna slavnost v Bosni, ta sijajna manifestacija hrvatske narodne zavednosti, ki je v tisoč in tisoč hrvatskih srcih zanetila plamen rodoljublja ter jih navdušila za hrvatske narodne ideale, je imela najljutejšega nasprotnika v osebi nadškofa Stadlerja. On in njegovi somišljeniki so se na vse, in ne vedno najpoštenje načine trudili, da bi slavnost preprečili, ali vsaj odvrnili udeležnike in slavnost kolikor možno oškodili. Ni jim bilo mar, da so s tem neizmerno oškodovali hrvatsko narodno stvar v Bosni in v Hercegovini, in ni jim bilo mar, da s tem napeljujejo vodo na mlin narodnim sovražnikom, ki pohlepno iztezajo svoje kremplje po zlati Bosni in kršni Hercegovini, samo da zadoste svojemu fanatizmu.

Divja gonja, ki so je uprizorili Stadler in njegovi privrženci, katerim je v notorični svoji breztaktnosti prihitel na pomoč tudi ljubljanski škof, ima svoj izvor v tem, ker se je društvo „Trebevič“ pri svoji slavnosti oziralo tudi na svoje člene mohamedanske vere. To je bilo popolnoma umestno. Kakor bi katoličanom ne bilo prav, če bi

bil mohamedanski duhovnik zastavo „Trebevič“ blagoslovil, tako bi se bili Mohame-danci po vsi pravici čutili žaljene, če bi bil zastavo blagoslovil katoliški mašnik, a tako jedni kakor drugi so spoznali, da bi se bila storila nespodobna profanacija verskih obredov, če bi bila dva mašnika različne vere blagoslovila zastavo. Vsled tega se je sploh blagoslovljenje opustilo, in to je bilo tudi jedino umestno in taktno.

Samo nadškofu Stadlerju to ni bilo všeč, in začel je omenjeno gonjo ter tako hudo žalil naše brate mohamedanske vere. Ta gonja ni samo izraz verske netolerantnosti in nestrpnosti nego tudi silno kvarna razvoju hrvatsva v Bosni in Hercegovini. Hrvatsvo v teh dveh deželah nima bodočnosti, če se Hrvatje mohamedanske vere ločijo od njega. Mohame-danci v Bosni in Hercegovini so ravno tako sinovi hrvatskega naroda kakor katoličani, uživajo iste pravice in smejo zahtevati, da se njihova verska čutila ravno tako spoštujejo, kakor čutila katoliških ali pravoslavnih prebivalcev. Če zamislijo Stadler in njegovi privrženci, da bodo Mohame-dance pokatoličani, se jako motijo. S svojim fanatizmom, ki bratu druge vere ne prizna verske svobode, ki jo sam zase reklamira, kopljejo samo brezumno mej katoliškimi in mohamedanskimi Hrvati in vstvarijo mej njimi lahko ravno tako nasprotje, kakršno vlada mej Mohame-danci in mej Srbi.

V tem ko hoče Stadler na tak način ustvariti umetno nasprotje mej katoliškimi in mohamedanskimi Hrvati, začel je na drugi strani poganjati tudi prezaslužene bosanske in hercegovske frančiškane ter jih skuša izpodriniti in nadomestiti z gojenci sarajevskih in travniških jezuitov. To je naravnost hudodelstvo na hrvatskem narodu v Bosni in Hercegovini, ki se ima največ frančiškanom, tem poštenim duhovnikom in rodoljubom zahvaliti, da si je ohranilo katoliško vero in hrvatsko zavest.

Kakor rečeno, se čutimo poklicane, protestovati proti temu početju nadškofa Stadlerja, ker se z njim spravlja v nevarnost skupno prihodnost Hrvatov in Slovencev. Naš ideal, za katérim težimo in s

žigar uresničenjem se zagotovi naša prihodnost, je združenje s Hrvatsko, z Bosno in Hercegovino v narodno državo, ki naj zagotovi hrvatskemu in slovenskemu narodu, naj bodo njegovi sinovi katoliške, mohamedanske ali pravoslavne vere, politični, kulturni in gospodarski obstanek in razvoj. S tem kar uganja v narodnem oziru kosmopolitski, v verskem oziru pa skrajno netolerantni klerikalizem v Bosni in Hercegovini, in na kar se pripravljajo tudi v banovini, se pa koplje grob skupnim hrvatsko-slovenskim stremljenjem. Če zmaga ta Stadlerjeva struja, se naši ideali pač nikdar ne uresničijo, in zato resno svarimo vse rodoljubne hrvatske kroge, naj bodo na straži in naj nikar ne pripuste, da bi se tudi na Hrvatskem vdomačil tisti duh internacionalnega klerikalizma, proti kateremu moramo na Slovenskem braniti naš narod.

V Ljubljani, 19. junija.

K položaju.

Nemškonalnisti listi agitirajo za velik shod vseh nemških strank na Češkem. Ta shod, katerega bi se morali udeležiti vsi deželni in državni nemški poslanci na Češkem, naj bi protestiral proti jezikovnemu zakonu, katerega namerava izdati vlada s § 14. Razen posl. Kramarja se je izrekel tudi posl. Fořt proti oktroiranju jezikovnega zakona. Fořt je imenoval tako oktroiranje nasilstvo, kakršnega je zmožen le kak avstrijski Herostrat. Tudi proti oktroiranju opravilnika se je izrekel Fořt odločno. Državnozborski podpredsednik posl. dr. Začek je dejal, da je desnico razbil Jaworski. Čehi bodo boj nadaljevali dotlej, da si priboré enakopravnost. Shod Začka in Fořta je obsodil postopanje Jaworskega in poljskih poslancev.

Taušanovič obsojen.

K novi obsodbi bivšega srbskega ministra Taušanoviča piše „Serbie“: Taušanovič je bil obsojen, ker je izdal ponarejene obligacije. Toda pravi izdajatelj teh obligacij je bil Čelović, ki jih je izročil Taušanoviču. Toda Čeloviča, ki se je z oblastniki pogodil, niso obsodili, pač pa Taušanoviča, kate-

LISTEK.

Vodovje naraščaja.

Francoski spisal Emile Zola.

(Dalje.)

Služkinji sta imeli to dobro misel, da sta prinesli svetilki seboj. Velel sem jih takoj prižgati, kajti v sobi je bilo že temno. Teta Agata je porinila mizo sredi sobe ter hotela prirediti igro s kvartami. Vrla žena je mislila pred vsem na to, da razvedri otroke, — a sama me je zdaj pa zdaj boječe pogledala. Nje izvrstni, junaški humor je nadvladal; smejala se je, da bi zmagala strah družih, kateri se je vedno stopnjeval.

Igra se je res vršila. Teta Agata je potegnila Aimée, Veroniko in Marijo s silo k mizi ter jim stisnila kvarte v roke. Začela je, pobila nasprotnika, vodila je igro ter govorila toliko in tako glasno, da šumenja vode skoro ni bilo čuti. Toda dekleta se niso dala pomiriti. Bleda, s tresočimi rokami so sedela ter poslušala. Vsak trenotek so prenehala. Jedna izmed njih se je obrnila ter vprašala plašno:

„Ded, ali naraščaja še vedno?“

Voda je naraščala s strahovito naglico. A odgovoril sem z veselim glasom: „Ne, ne, le igrajte mirno dalje; nikake nevarnosti ni.“

Strah me je dušil, kakor še nikdar v življenju. Može smo se postavili vsi k oknom, da zakrijemo grozni prizor. Stali smo obrnjeni z obrazi v sobo, katero so mirno razsvetljevale svetilke ter se skušali smehljati.

Mislil sem na zimske večere, ko smo sedeli vsi skupaj tu okrog mize, — v istem prijaznem prostoru, katerega je napolnjevala naša ljubezen s toliko toploto. Da, to je bil mir in pokoj in za svojim hrbtom sem čul bobneti razbrzdani veletok, kateri je vedno višje in višje naraščal.

„Louis“, je dejal moj brat Pierre, „tri črevlje pod oknom stoji voda; povedati jim moramo.“

Prijel sem ga za roko, češ, naj molči. Toda bilo je nemogoče zakrivati jim nadalje nevarnost. V hlevu so jele živali utapljati se. Zadonelo je jednoglasno rjojenje, zastrašene ovce so meketale, in konji so vzvikali z onim hripavim, daleč na okrog se razlegajočim glasom, katerega je čuti le v smrtni nevarnosti.

„Moj Bog, moj Bog!“ je rekla Aimée. Vstala je ter stisnila roke ob senci; njeno telo pa je stresala strašna mrzlica.

Tedaj pa so vstali vsi. Zabraniti jim nismo mogli, vse ženske so planile k oknu. Tam so ostale visoko vzravnane; lasje pa so se jim ježili od strahu.

Zmračilo se je. Po sivi vodni gladini je bil razlit temoten svit. Nebo pa je ležalo kakor bela mrtvaška odeja nad zemljo. V dalji se je valilo meglevje. Zlivalo se je drugo v drugo; bilo je, kakor da se hoče smrtna noč spustiti na tužni dan. In nikjer človeškega glasu, samo bučanje tega neizmerne morja, samo meketanje in hrzanje živali.

„Moj Bog, moj Bog“, so mrmrale ženske, kakor da si ne upajo govoriti glasno.

Strašen trušč jim je zaprl usta. Obupane živali so ulomile vrata hleva in rumeno valovje veletoka jih je v divjem metžu potegnilo za seboj. Ovce so plavale na vodi kakor suho listje, katero suče veter sem in tja. Krave in konji so se branili, skušali so hoditi, toda izgubili so tla pod nogami. Naš veliki, sivi konj nikakor ni hotel umreti, postavljal se je pokonci, spenjal vrat ter prhal, toda val ga je zgrabil, in videli smo, kako je opustil boj ter ga je voda gnala naprej.

Tedaj pa se nam je izvil nehote prvi krik, mogli nismo drugače. Iztezali smo

roke za vsemi temi ljubljenimi živalmi, katere so nam bile ugrabljene, jadikovali smo, ne da bi bili slišali glasu drug družega; jok in ihtenje, katero smo dušili dotlej siloma, se je sedaj pojavilo v močjo. Da, propast je bila tu, pridelki so izgubljeni, živina je potopljena, vse naše imetje v malo urah uničeno. Bog nam ni bil pravičen, storili mu nismo ničesar, a on nam je vzel vse, kar nam je bil dal.

Stegnil sem stisnjeno pest proti nebu. Govoril sem o našem izprehodu danes popoldne, o naših travnikih, žitnih poljih, o vinogradih, katere smo našli v tako nadejpolnem cvetju. Torej je bilo vse to laž? Sreča nam je lagala? Solnce samo je lagalo, ko je tako mirno in radostno zahajalo.

Voda se je dvigala vedno bolj. Pierre, kateri jo je opazoval, mi je zaklical:

„Louis, zavarovati se moramo, do oken sega že.“

Njegove besede so nas zbudile iz obupa. Zavedel sem se zopet, komizgnil z ramo ter dejal:

„Za denar mi ni nič. Dokler vsi živimo, nam ni treba žalovati. Začeti bomo pač morali delati iznova.“

„Da, da, prav imaš, oče“, je odgovoril Jacques nervozno. „In bati se nam

remu očitajo brez najmanjšega dokaza, da bi bil moral kot ravnatelj banke vedeti, da so obligacije ponarejene. Čelović ni bil obsojen, dasi bi bil iz istega vzroka moral vedeti, da so obligacije ponarejene. Taušanovič pa ni mogel ničesar sumiti, kajti Čelović je disponiral z milijoni ter je bil na najboljšem glasu. Med 100 ljudmi bi bilo vsaj 90 delalo tako kakor Taušanovič, kajti Čelović je bil njegov prijatelj in največja avtoriteta v finančnih stvareh. Sicer pa se ni niti to dokazalo, da so obligacije res ponarejene. Sodišče se je sklicalo le na to, da je na obligacijah mesto enega lastnoročnega podpisa facsimile. Toda v deželi krožijo obligacije, ki imajo troje facsimilskih podpisov, a so vendar le veljavne. No, vzlic vsemu so morali sodniki Taušanoviča obsoditi, ker je Milan tako hotel. — Kakor znano, je bil med veliko obravnavo radi veleizdajstva radikalcev razen Taušanoviča obsojen tudi bivši načelnik Pasić, večkratni srbski ministrski predsednik. Toda Pasića je kralj Aleksander pomilostil, ker se je Pasić ponižal, prosil, dasi nekriv, za odpuščanje, se odpovedal vsem svojim političnim vzorom ter razpustil radikalno stranko. Pasić je zategadelj zopet v milosti pri Aleksandru in Milanu. Te dni je bil poklican iz Cirkvenice celo v Beligrad v kraljevi konak, in baje mu poverita kralja že v kratkem sestavo novega ministristva. Nikola Pasić, ki je še nedavno tičal v verigah v zaduhli luknji beligradske prefekture, je spremil na kolozdvor kralja, ko sta te dni odpotovala v vshodno Srbijo. „Information“ poroča, da sta bila kralja s Pasićem izredno prijazna, ministre pa sta komaj pozdravila. Pasić pač ni — Taušanovič!

Revolucija na Kitajskem.

Vojna Evrope s Kitajsko se je začela. Dne 17. t. m. zjutraj so odgovorili Kitajci na ultimatum mednarodnih bojnih ladij s tem, da je začelo sedemnajst fortov ob luki Taku na ustju reke Peiho streljati na mednarodno vojno brodovje. Evropsko bojno ladijevje se je seveda takoj odzvalo in streljalo s topovi na kitajske obrežne trdnjave tako dolgo, da so kitajski topovi umolknili. Nato so evropske čete zasedle forte. S tem je reka Peiho odprta evropskim bojnim ladijam, ki morejo dospeti tako do mesta Tsientsina. O usodi poslaništev v Pekinu so došla jako ugovarjajoča si poročila. Nekateri brzojavke trdijo, da so se boksarji polastili poslaništev, druge pa pravijo, da so poslaniški odbili naskok. Tudi 75 avstrijskih vojakov je pomagalo odgnati napadajoče boksarje. Nekateri poročevalci trdijo, da je nemški poslanik baron Ketteler umorjen, da so ga boksarji posekali s sabljami; drugi pa zopet poročajo, da je poslanik samo ujetnik boksarjev. Revolucija je dobila sedaj docela oficialen značaj. Cesarica-vdova je naročila baje generalu Tungfusiangu, naj odgovori na ultimatum velevlastij z ognjem in mečem ter naj se združi z boksarji ter zabrani, da bi Evropejci v Pekin prišli. Tu morajo vladati upravdivje razmere. Ustaja je v popolnem razvitku. Boksarji so zasedli dohode v poslaniško ulico, kjer so hiše španskega, japonskega, francoskega in italijanskega poslaništva na eni strani, na drugi strani pa ni treba ničesar, stene so trdne... Zlesti moramo na streho.

Druzega nam ni preostajalo. Voda je naraščala stopinjo za stopinjo po stopnicah ter je že hitela skozi vrata v sobo. Zlezli smo torej, za roke se držimo, na žitnico. Čut nevarnosti je vzbudil v nas potrebo, da ostanemo drug drugemu blizu. Cyprien je izginil. Zaklical sem ga, in prikazal se je prepadenega obraza pri vratih sosednje sobe.

Ko sem opazil, da ni dekel ter sem hotel nanje čakati, me je nekako čudno pogledal ter dejal: „Mrtvi sta. Kolarnica pod njiju sobo se je podrla.“

Ubogi dekleti sta hoteli bržčas rešiti svoje prihranke iz kovčegov. Pripovedoval mi je polglasno, da sta uporabljali neko lestvo kot most, preko katerega sta šli na sosednje poslopje. Velel sem mu, naj drugim ničesar o tem ne pove. Mrzla zona mi je obšla hrbet, smrt se je dotaknila naše hiše.

Ko sva potem tudi sama šla, navzgor, se niti nisva spomnila, da bi ugasnila luči. Kvarte so ležale še na mizi razmetane, in voda je stala v sobi že črevelj visoko.

(Dalje prih.)

hiše angleškega, nemškega in američanskega poslaništva. Belgijako poslaništvo stoji osamljeno na severnem koncu mesta, a poslanik se je zatekel k tovarišem. Boksarji so požgali najlepše hiše Evropejcev in pomorili več sto kristjanov. Tudi katoliško katedralo, angleške misijonske kapele, američansko misijonsko hišo in vse hiše uradnikov morske carinske uprave so požgali. Tudi v Tsientsinu so bili požari. Razmere so torej na Kitajskem za Evropejce naravnost grozne. Vzlic temu pa intrigira Anglija proti Rusiji, Japonska pa gleda tudi jako nezaupno na evropski koncert ter se hočete omejiti baje le na varstvo svojih ljudij in interesov.

Vojna v Južni Afriki.

Z bojišča ni nikakih važnih poročil, in listi omenjajo to vojno le še mimogrede, ali pa sploh ne poročajo ničesar. Vsa akcija se je ustavila; Roberts je v Pretoriji, Buri pa mirujejo. Krüger in njegova vlada sta se preselila v Alkmar pri Nelspruitu. General Buller popravi te dni pri Laingsneku železniško progo ter se potem združi z Robertsom. General Baden-Powell je došel 14. t. v Rustenburg, general Hunter pa je zapustil Potchefstrom in maršira proti Johannesburgu, kamor dospe menda danes. Angleži dobivajo še vedno nove čete. 13. t. m. je pripeljal parnik iz Zahodnje Avstralije in Tazmanije 400 bušmanov; 15. t. m. pa je dospelo s parnikom na Kap 2553 mož. Do konca junija pride še 3184 mož in 1490 konj v Southampton, da jih odpeljejo v Južno Afriko. 14. t. m. se je oddelek Burov približal Ficksburgu, toda angleška artilerija jih je pognala v beg. V Južni Afriki imajo sedaj hud zimski mraz, ki ovira Angleže in Bure. „Daily Express“ poroča, da je Krüger povedal nekemu njegovemu poročevalcu, da so Angleži ponudili generaloma Bothi in Delarayu po 10.000 funtov šterlingov penzije na leto, ako kapitulirata. Krüger je dejal, da tudi sam in Stejn pričakujeta tako ponudbo, katero pa bodeta z zaničevanjem zavrnili. Ta vest sicer ni verjetna, dasi je resnično, da so operirali Angleži že v Egiptu s šterlingi!

Dopisi.

S Krke, 18. junija. Dolgo časa že niste dobili iz naše doline nobenega dopisa, kakor da bi se vedno vršilo vse v najlepšem tiru. Ne mislite pa, da je temu tako. Treznomislecemu človeku se ne zdi vredno opisati vsake zadeve, dasi bi bilo večkrat dobro in prav, ako bi se kaj ožigosalo, kajti take bedastoče in komedije se uganjajo malokje kakor ravno pri nas na Krki. Pred dobrimi tremi leti se je osnovalo tu pri nas prepotrebno gasilno društvo. Šlo je silno težavno, bodisi kar se tiče gmotnih razmer kakor tudi za ude; slednjič se je bilo vendar nekako začelo — vsaj prve ovire so bile premagane. Sezidali smo čedno in prostorno gasilarno, dobili dve brizgalnici in nekaj družega najpotrebnejšega gasilnega orodja. Tudi nekaj udov je bilo pristopilo, da se je moglo društvo ustanoviti. Načelnštvo pa je bilo v klerikalnih rokah. Društvo je bilo ta čas v jako slabem stanu, in to samo zaradi brezbriznosti načelnštva. V celem letu so bile komaj po trikrat vaje. Izročeni smo bili navzlic vsemu gasilnemu orodju na milost in nemilost sv. Florijanu. Lansko leto 1. junija pa smo izvolili novo načelnštvo, ki je v resnici kos svoji nalogi. Vsako nedeljo in praznik se redno vrše vaje, in udje so se tako izvežbali, da lahko delajo čast vsemu kraju. Društvo tudi vidno napreduje, koliko novih udov je samo letos že pristopilo. Vsacega količkaj razsodnega človeka mora ta prememba in napredek društva v resnici iskreno veseliti. Ravno sedaj, za praznik sv. Telesa, smo dobili nove čelade in vso drugo službeno opravo za ude. Vsi udje so se veselili, da se vdeleže korporativno procesije, kakor je to povsodi v navadi, bodisi v mestu ali na deželi, sploh kjerkoli so jednaka društva. Pri nas pa župniku ni bilo po volji, da se udje gasilnega društva vdeleže procesije. Gospodu načelniku je rekel, da je gasilno društvo pri procesiji samo za spodtiko devicam in devičnikom Marijine družbe, in da sploh rajše vidi, da se gasilci v uniformah ne vdeleže procesije. Dejal je, da jih je nekaj pri društvu, ki nimajo nobene vere. Na ta način se društvo, kakor se razume samo po sebi, procesije ni vdeležilo. Kaj mislite gospod urednik, kdo so tisti, ki po besedah našega

župnika nimajo nobene vere? Bodi odkrito povedano: tisti, ki beró „Slovenski Narod“ in „Rodoljuba“. Kakor povsod, tako tudi pri nas neizrečeno bodeta v oči naše duhovnike ta dva lista, še bolj pa tisti, ki ju čita. Zato pa tudi vse one posebno župnik sovraži iz dna srca; župnik in pa njegova kuharica. Da, kakor marsikje, tako tudi pri nas igra kuharica veliko ulogo po vsej občini, oziroma župniji. Res, take burke se vprizarjajo malokje kot pri nas. Kdor se pred župnikom ne valja v prahu, ta nima nobene vere! Kdor pa slepo trobi v njegov rog, ta je blag in svet pred „Bogom in ljudmi“, a bodisi še taka propalica in še tako bedast in hribovsko naslikan. Letos koncem julija bo obhajal župnik svojo zlato mašo. Župan že pobira milodare za to slovesnost. Sklical je nekaj hribovskih „veljakov“ skupaj in jim oznanjal, da že 24 let župnik pri nas služi ter povdarjal, koliko zaslug si je pridobil v tem času. No, zaslug ima župnik bore malo za našo občino oziroma župnijo. Da, 24 let že pri nas dela prepire in sovraštvu, povrhu pa vživa mastne dohodke, ki jih donša njegova služba in poseda za dobro obložene mize, ki jih pogrinja njegova kuharica. In če se ima sploh česa spomniti, na dan svojega jubileja, naj zahvali milega Boga, da ima tako dobre in potrpežljive župljane, ki ga 24 let trpe v svoji sredi! Bodi za jedenkrat dovolj! Če bo kdo kaj odgovarjal v „Slovcu“ ali kakem drugem klerikalnem listu, smo pripravljani, pero še bolj na ost obrniti! Na svidenje tedaj!

S Koroškega, 18. junija. Ker sem uverjen, da Vaš cenjeni list v nobenem oziru noče širiti neresnice in nobeni osebi delati krivice, Vas prosim, da resnici na ljubo popravite listek od minole srede v toliko, kolikor se tiče narodnega prepričanja g. Ignacija Paara, topliškega upravitelja. Vaš listkar je pisal, da je upravitelj „pošten Slovan“, a se je bridko varal. Vse drugo je lahko, a „pošten Slovan“ ni. Že z ozirom na uboge, a značajne koroške Slovence, med katerimi je g. Paar strastno nemškutarijo uganjal, Vas prosim, da lojalno popravite tako neresnico; kajti Korošci bi morali misliti, da „Narod“ z nemškutarji drži in klerikalci bi to povsod izrabljali, kjer Paara poznajo, in to je cela Podjunska dolina. — Ignacij Paar je pred svojo krido, zaradi katere je imel opraviti s sodiščem, bil trgovec v Pliberku in je kot tak zagnal enkrat nabiralnik Ciril-Metodove družbe v gostilni g. Šercerja v Šmihelu za peč, drugikat je v svoji filijali v Globasnici strastno zabavljaj na „bindišarje“, ki niso za drugo, nego za „krampe“ itd. itd. Pri vsakih volitvah v Pliberku, Šmihelu in Globasnici je stal na strani najzagrizenejših nemčurjev, tako da so celo maloprobujeni vojaški rezervisti, ki so imeli kontrolni shod v Paarovi gostilni v Pliberku, bojkotirali zaradi nemškutarije njegov lokal. Sicer imam še sto drugih slučajev na razpolago, ki kažejo jasno, da g. Paar ni pošten Slovan, in da se morebiti le zdaj, ko ga slovenska zemlja redi, dela in kaže tacega — a prepričanje, pošteno in moško, to gotovo ni, predobro ga poznamo na Koroškem.

Ako bo treba, pošljem Vam v tej zadevi veliko interesantnega materiala, ki pojasnjuje „delovanje“ tega človeka na Koroškem. Koroški Slovenec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. junija.

— Osebna vest. Gosp. Ernest Lavrenčič, absolvirani slušatelj dunajske tehniko, rodом iz Trsta, je napravil v petek 15. t. m. drugi državni (teoretični in praktični) izpit s prav dobrim uspehom, ter postal inženir strojništva.

— Nova politična firma, ki straši po ljubljanski okolici, se imenuje Evgen Lampe & Moškrc. Klerikalna stranka je padla že tako daleč, da morata zanjo dve taki revii prirediti shode. Oni dan sta priredila shod v Šmartnem pod Šmarno goro. Ondotni prebivalci se še danes ne morejo nasmejati budalostim, s katerimi sta jih pitala Lampe in Moškrc. V nedeljo je ta firma priredila shod na Dobrovi. Poslušalo jih je kakih 50 oseb, mej njimi mnogo žensk in otrok. Ne bomo ponavljali, kar sta ta smešna možica vse klobasala, pribiti hočemo le to, da je Lampe ščuval ljudi, naj ne nosijo denarja v Ljubljano. S tem je seveda hotel reči, naj v Ljubljani

ničesar ne kupijo. V svoji nevednosti je Lampe seveda pozabil, da Dobrovčani ne hodijo v Ljubljano samo kupovat, ampak tudi prodajat. S posebno vneto se je poganjal Lampe za ustanovitev posojilnice, a prepričal ni nikogar. Posestniki na Dobrovi so sicer jako pobožni, ali glede posojilnice so bili soglasno mnenja, da denar, ki se ga dene v klerikalno posojilnico, je že s tem na pol izginil v farovski bisagi.

— Zmaga tretjeredniške sramežljivosti. V krogih krepotnih tretjerednic in njihovih še krepotnejših pokroviteljev vlada že ves teden nepopisna radost in v „Katoliškem domu“ se delajo velike priprave, da se dostojno proslavi najnovejša zmaga sramežljivosti nad liberalno razuzdanostjo. Ta zmaga je toliko pomenljivejša, ker so ljubljanski liberalci strahovito brezobzirni, dočim je čut sramežljivosti pri naših tretjerednicah tako čudovito razvit in nežen, da nadkrikuje vsa taka čutila rimskega papeža in njegovih kardinalov. Ti trpe v Vatikanu vse polno ženskih kipov in v rimskih cerkvah takih podob, da naše romarice kar rudečica zalije, kadar se spominjajo, kake poglede so njih blagoslovljeni spremljevalci upirali na te podobe. V Ljubljani je na srečo kaj podobnega, in sicer tudi v najmanjši meri popolnoma nemogoče. To se je do dobra pokazalo na Resljevi cesti, kjer je tretjeredniška sramežljivost dosegla omenjeno prelepo zmago. Na tej cesti se zida hiša, na kateri drže okna doprsne ženske figure. Pomislite, ljudje božji, te doprsne figure nimajo ne modrcov, ne do vratu zapetih oblek. Ne da se popisati, kako ogorčenje je radi tega zavladalo mej tretjerednicami. Razburjenost je bila naravnost strašna. Lastnica hiše je dobila toliko anonimnih pisem, da že ni vedela, kje jej glava stoji. Na vse načine se je nanjo pritiskalo, da mora odstraniti tiste figure, ki tako strašno pohujšujejo tista nežna srca, katerih lastnice nosijo pri procesijah sveče in krasé svoja prsa — pardon! obleko pod vratom — s škofovimi medaljami. In dosegel se je popolen uspeh. Lastnica rečene hiše je kapitulirala. Minoli teden so prišli delavci, zapelo je klavdivo ob dletce in doprsne figure ženskega spola so postalje nakrat — srednjega spola. Čut sramežljivosti naših tretjerednic je zadržal popolno sijajno zadostilo. To je vzrok tisti veliki radosti, o kateri smo začetkoma govorili, to je povod pripravam zmagoslavlju, ki se delajo v „Katoliškem domu“. Kakor čujemo, pisala je znana katoliška dramatična pisateljica in rimska romarica v proslavo te zmage katoliške morale posebno igro s petjem: „Sramežljiva Genovefa ali škapulir in tretjeredniški strik“. Čisti dohodek predstave je namenjen v jako imeniten namen, da se namreč izda slovenski prevod najpoučnejših poglavij iz moralne teologije sv. Ligourija.

— K ustanovitvi mestne godbe. Odsek za ustanovitev civilne godbe v Ljubljani pridno deluje, in je upati, da se mu namen tudi posreči, ako tudi ne na način, kakor bi bila že mestna občina sama rada toli potrebno godbo ustanovila, kajti ta je glede stroškov neizvedljiv v Ljubljani. Dasiravno ima odsek popolno godbo pred očmi, in sicer sposobno na pihala in na lok, in tako, ki bi bila zmožna sodelovati tudi pri opernih predstavah in koncertih, bo začel odsek bolj skromno, in sicer po mogočnosti že v kratkem času tudi z manjšim oddelkom, ki bo lahko za belo Ljubljano dostojno nastopil, akoravno ne še v koncertni dvorani in pri operi. Je-li to možno? Poglejmo! V Ljubljani res ni veliko zmožnih muzikov, osobito ne na pihala, a toliko se jih bode vendar priglasilo, da jim bode mogoče dostojno nastopiti, ako se le še nekaj boljših muzikov od drugod pozove in oddelek do prilično 24 mož popolni; za oddelek na lok so razmere ugodnejše, ker imamo več sposobnih domačih možij. Sicer se to kmalu izkaže, ker se tekom tega tedna s potrebnimi preskušnjami prične. Vsaj tak manjši oddelek je pa tudi že glede na to priporočati, ker se s tem vsa akcija oživi, zanimanje občinstva vzdrži, gojencem-muzikom veselje za napredek zbuja, in ukaželjne fante pridobiva. Ob jednem pa se prične tudi s poukom na različnih instrumentih, in bode toraj mogoče povoljno število naraščaja prilično tekom dveh let dobiti. Solistov, oziroma že prav dobrih igralcev iz te šole seveda v tem kratkem času ne dobimo, vendar dovolj spretnih, kolikor se v obče zahteva v večjih godbah od igralcev manj obligatnih partij. (Tudi pri tukajšnji

vojaški godbi, ki se lahko prišteva boljšim, niso sami solisti — odnosno prav dobri igralci, kaj še konservatoristi; teh je menda jeden sam!) Tekom približno dveh let toraj bo lahko mogoče pomnožiti oddelek na 40 mož. Ker je pa seveda treba misliti tudi na dobre moči pri posameznih instrumentih, se bode moralo tedaj pridobiti še ostale od drugod. Koliko dobrih močij bode treba koj privabiti, in koliko pozneje v popolnitev, je seveda za trenotek teško reči, vendar skupno število ne bode presegalo tretjino vseh, to je prilično 16 močij. Da pa te moči že dober orkester tvorijo, oziroma se potem iz ostalih domačih, spretnih moči lahko dopolnijo do polnega orkestra, bode umevno — teh 16 mož se da razdeliti na pr. tako: 1 oboe, 2 klarineti, 1 flavta, 1 fagot, 2 roga, 2 trompeti, 3 gosli, 1 viola, 1 cello, 1 contrabas, 1 bobne in činele (Schlagwerk). Ako pa imamo dovolj spretnih domačih močij za gosli, čelo, violo — tembolje, ker podvojimo potem z onimi oboe, flavto, fagot, rogova, contrabas. V prilično enakem razmerju so razvrščeni pri posameznih instrumentih na pihala („Blech-ali türkisch“-godba). Stroški za ustanovitev oziroma vzdrževanje godbe na ta način bodo razmeroma mnogo manjši, kakor če koj nastavimo oziroma plačamo jednako dobro in jednako močno godbo. V godbeno šolo se bodo sprejemali učenci brezplačno — in bode torej za naraščaj vedno skrbljivo — in se godba v Ljubljani še pomnoži na število — katerega morda sami ne pričakujemo. Tla za naraščaj so v Ljubljani ugodna. Koliko nadarjenih mladeničev iz obrtne šole lahko pristopi — koliko iz drugih krogov! Da se pa ta lepa ideja vendar že jedenkrat uresniči, naj dela na to vsak po svoji moči, in pomisli: „zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača“ — le na ta način! Celje si je omislilo in ustanovilo iz lastnih močij narodno godbo, Novo mesto, Postojna itd. imajo domačo, za njih razmere primerno godbo, katero si z letnimi ali mesečnimi prostovoljnimi prispevki vzdržujejo, in da bi vrli Ljubljanci, da bi je bela Ljubljana ne zmogla! Upati je, da se posreči odseku v Ljubljani kar največ podpirateljev za stvar pridobiti, in da mestna občina stori vse, da se čim prej uresniči srčna želja ljubljanskega občinstva, to je, da se s primernim, potrebnim prispevkom dá celi akciji sigurno podlago.

— Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani imelo je predčerašnjem v mestni dvorani svoj letošnji redni občni zbor, katerega se je vdeležilo 54 členov. Zboru predsedoval je društveni ravnatelj gosp. Emerih C. Mayer, kateri je, pozdravivši navzoče, predstavil oblastvenega zastopnika g. policijskega svetnika Podgorška ter se potem s toplimi besedami spominjal umrlih členov. Kakor posnamemo iz tiskanega letnega poročila, imelo je društvo koncem lanskega leta 6 častnih, 32 podpornih in 535 pravih členov ter 12 vajencev, skupaj torej 585 členov. Podporna blagajna je imela 4321 gl. 30 kr. dohodkov in 2900 gl. 53 kr. stroškov, torej 1420 gl. 77 kr. prebitka, bolniška blagajna pa 6916 gl. dohodkov in 7986 gl. 91 kr. stroškov, torej 1070 gl. 77 kr. nedostatka, ki se je moral pokriti iz rezervnega zaklada. Nedostatek pri bolniški blagajni izvira od tod, ker zlasti vnanji člani društva, pri katerih je uspešna kontrola jako težka, stavljajo do društva pretirane zahteve in ga čisto izkoriščajo. Glasom podatkov, katere je občnemu zboru podal ravnatelj namestnik g. Treun za dobo zadnjih pet let, so v tej dobi prispevki vnanjih členov bili znatno nižji kakor pa bolniške podpore, katere je društvo tem členom dovolilo. Zaradi tega je občni zbor naročil ravnateljstvu, naj glede prispevkov in podpor vnanjim členom sestavi potrebne podatke za dobo 25 let, in ako bi se potem pokazala potreba, naj s prihodnjim novim letom ustavi nadaljnje sprejemanje vnanjih členov. Društveno premoženje znaša 110.113 gl. 81 kr. Letno poročilo kakor tudi računski zaključek sta se potem brez ugovora potrdila. Ravnateljevega namestnika g. Matevža Treuna, ki vodi že 50 let društvene posle, imenoval je občni zbor soglasno častnim členom ter mu priredil prisrčno ovacijo v priznanje njegovega uspešnega delovanja. Za leto 1900 dovolil je občni zbor deseterim členom podpore, in sicer: 1 po 70 kron, 2 po 50 kron, 4 po 40 kron in 3 po 30 kron mesečno. Potem je sledila volitev ravnateljstva. Gospod

Emerih C. Mayer bil je per acclamationem zopet izvoljen društvenim ravnateljem. Nadalje so bili izvoljeni v ravnateljstvo naslednji gospodje: Ivan Česnik, Alojzij Kajzel, Alojzij Lilleg, Emil Randhartinger, Ivan Samec, Franc Schantel in Andrej Šarabon. Dosedanji računski pregledniki gg. Klemenčič, Ledenic in Zupanec so bili z vsakikom zopet izvoljeni, istotako namestnika gg. Nagy in Trdina. Ker ni bilo oglašanih nič samostojnih predlogov, je ob dvanajstih društveni ravnatelj zaključil občni zbor. — Kakor se nam nadalje poroča, ni vprašanje o slovenskem poslovanju na občnem zboru prišlo v razpravo, ker ta zadeva ni bila oglašena v zmyslu društvenih pravil. Upamo pa, da bode ravnateljstvo, v katerem imajo Slovenci večino, iz lastne iniciative potrebno ukrenilo, da tudi slovenski jezik dobi v društvu isto veljavo, katera mu po pravicu gre.

— Zopet škandal! Predčerašnjim je bilo v cerkvi sv. Jakoba v Trstu polno pobožnega občinstva. Pevci bratovščine so bili na svojem mestu. Ko je pa imel biti „Tantum ergo“, je gospod organist izjavil, da ne sme spremljati petja, ako bodo v slovenskem jeziku peli Tantum ergo! Še več, on je dobil ukaz, da v slučaju, ko bi pevci hoteli po sili peti slovenski — naj svira kako drugo kompozicijo, katere pevci ne znajo, da tako prepreči slovensko petje! Kakor ukazano, tako tudi storjeno! Pevci niso mogli peti, ker je organist z vso močjo nabijal nepoznano jim melodijo. A posledica je bila, da so pevci odšli s kora in iz cerkve!

— Nekaj iz okrajne sodnije v Gorici. Iz goriške okolice se piše „Edinosti“: Pred ne dolgim časom izrazil se je vaš cenjeni list še precej pohvalno glede slovensčine na sodnijah na Goriškem. Zdi se mi, da ta pohvalni izraz ni obrodil dobrega sadu. Že nekaj časa vodi namreč okrajno sodnijo v Gorici plemenit gospod, ki je iz nemških dežel prišel na Primorsko učiti se slovensčine, ki je pa sedaj v resnici prav malo napredoval v poznanju našega jezika, torej vidite, da tudi na Goriškem se nismo enako pravni. Za sedaj ne idem dalje, ker upam, da pristojne oblasti same uvidevajo, da se taki nedostatkni morajo odpraviti!! Govori se, da naši prvaki namerjajo na pristojnem mestu spregovoriti o tej stvari. A beseda naj bi že skoro bila izgovorjena!!

— Moški pevski zbor „Glasbene Maticice“ ima v sredo in petek, dne 20. in 22. junija t. l. pevski vaji za nastop pri veselici, ki se bode vršila dne 4. julija letos na korist „Narodnemu domu“. Gospodje pevci se uljudno vabijo, da se teh vaj polnoštevilno udeležiti blagovolé.

— Slov. zidarsko in tesarsko društvo napravi 1. julija vrtno veselico v gostilni „Novi svet“ s kegljanjem in streljanjem. Kegljanje se je pričelo včeraj, 18. t. m., in bo to trajalo do 1. julija 9. ure zvečer, ob katerem času se bodo tudi dobilki razdelili. Dobitki so sledeči: I. dobitek 2 cekina, II. dobitek 1 cekin, III. dobitek 8 kron, IV. dobitek 6 kron in V. šaljivi dobitek. Veselica se bode vršila s plesom; katera godba pa bo pri veselici svirala, vabila in program pa še priobčimo.

— Članom „Marijine bratovščine“ v pojasnilo. Naprošeni smo priobčiti naslednji dopis: Ker društveni odbor ni ustregel želji 71 članov, ki so se zbrali pri „Virantu“ ter sklenili resolucijo, naj odbor skliče še jeden občni zbor, da se vendar enkrat uvede red in vrne mir v društvo, so sklicatelji poslali prošnjo na c. kr. deželno vlado, naj ona blagovoli posredovati v tej zadevi.

— Postajališče v Preserji je dogotovljeno in se še v teku tega meseca odpre. Ko bode postajališče odprto, si gotovo marsikdo ogleda znamenito stavbo: nove mostove čez Ljubljaničo, koje ravno sedaj delajo. Tudi turistiki se s postajališča v Preserji odpre novo polje. Kako pripravno bo za male izlete na Žalostno goro, kjer je dobra gostilna in lep razgled, a je samo 20 minut od postajališča do vrh gore hoditi. Ravno tako k Sv. Jožefu ali k Sv. Ani, od koder je prekrasen razgled. Na Krim je dve uri in ravno tako v Rakitno. Rakitna je prav lepa gorska vas z dobro studenčnico, zdravim zrakom in izborno gostilno, tudi za prenočišča. Pot v Rakitno je dobra in ves čas po jelovem gozdu.

— Nagloma umrl je včeraj v Šent Petru na Krasu vpokojeni pomorski kapitan g. Marijan Pfau. Izstopil je iz brzovlaka, ki je prišel iz Trsta in si v restavraciji kupil neko okrepčilo. Grede nazaj v vlak se je nakrat zgrudil in vzlic pomoči železniških uslužbencev umrl, še predno se je odpeljal brzovlak.

— Ombrometrična postaja III. vrste ustanovila se je v Zagorju na Pivki. Opažovalo se bode temperatura in padavina. Ob enem ustanovila se je tudi vodomerska postaja in se bode opazovala Pivka. Opažovalec je g. A. Domicelj. Pivška dolina je sedaj od vseh sranij obdana z meteorološkiimi postajami, ravno tako je tudi v dolini več enakih postaj. Na ta način upamo priti do uspehov, kateri nam bodo pripomogli k regulaciji Pivke.

— „Bralno društvo v Krškem“ priredi dne 8. julija t. l. popoldne veselico na Gregorčičevem vrtu s koncertom, pri katerem svira oddelek vojaške godbe 27. pešpolka iz Ljubljane.

— Praktičen stol izumil je naš rojak v Sarajevu, umetni strugar Karol Havelka, rodom iz Krškega, katere vrle narodne obitelji se Slovenci, ki so bivali prilikom „Trebevičeve“ slavnosti v Sarajevu, gotovo prijetno spominjajo. Stol se da razstaviti na posamezne dele, ter je posebno ob preseljevanju in prevažanju praktično to, da zavzema dvanajst „Havelkovih stolov“ samo toliko prostora, kolikor jeden navaden stol. V kratkem odpre g. Havelka posebno delavnico za take stole, katerim bode cena primeroma z drugimi stoli jako nizka. Za sedaj bode patentoval te stole za Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Ob priliki bode tak stol razstavljen tudi v Ljubljani.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 9. do 15. junija je dela iskalo 9 moških delavcev in 39 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 70 moškim delavcem in 55 ženskim delavkam, 108 delavcem je bilo 65 odprtih mest nakazanih in v 37 slučajih se je delo vsprejelo, in sicer pri 5 moških in 32 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 15. junija je došlo 1613 prošenj za delo in 1366 deloponudb, 2406 delavcem je bilo 1518 odprtih mest nakazanih in v 891 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 mizarški pomočnik, 3 trgovski hlapci, 1 kravar, 2 poljska hlapca, 3 konjski hlapci, 2 trgovski prodajalki, 1 prva hotelska kuharica, 6 gostilniških kuharic, 4 fine kuharice, 6 navadnih kuharic, 1 natakarica na račun, 1 hotelska sobarica, 15 deklic za vsako delo, 5 kuhinjskih deklic, 10 deklic k otrokom, 18 dekel za kmetska dela, 2 postrežkinji. Vajenci za trgovine in obrte.

— Včerajšnji strahoviti naliv je okrog II. Bistrice, a bržčas tudi drugod provzročil precej škode. Pri II. Bistrici je vzel nekaj hiš in razrdil neke ceste, a tudi neki otrok je ponesrečil.

* „Vienac“, ki je izhajal 32 let, preneha koncem tega meseca izhajati, ker ima „Dionička tiskara“ 17.000 gl. škode. Vrše se dogovori, da sprejme nadaljnje izdajanje „Vienca“, „Hrvatska Matica“.

* Kako je postal M. Gorkij pisatelj. Maksim Gorgij (pseudonim za A. M. Pjeskov) je bil rojen leta 1869. v Nižjem Novgorodu. Po materini smrti ga je dal oče učiti črevljarske obrti. Toda deček je pobegnil in se lotil risarstva, potem slikarstva svetniških podob. A tudi to mu ni ugajalo, in postal je kuhar na ladji. Ko je bil 15 let star, je bil že — vrtnar. Toda ves čas je čital mnogo. Kot vrtnar je hotel študirati, a ni imel denarja in postal v Kazanu pek. Ali ta posel se mu je zdel najtežji. Postal je drvar, nosač in dninar. Leta 1888. je obupal sam nrd seboj in se hotel usmrtiti. Ko je ozdravel, je postal branjevec s sadjem. No preselil se je v Caricin in postal železnični čuvaj. Toda tudi to ni bil dolgo, nego je postal prodajalec kvasa. Končno ga je vzel odvetnik Lanin za pisarja. Toda tudi v pisarni ga ni držalo. Potoval je iz kraja v kraj in si izposajal živč. Končno je začel pisati majhne črtice. Korolenko je postal nanj pozoren ter ga pridobil za pisateljstvo. Gorkij je danes odličan ruski pisatelj proletarskega življenja. Lani izišli roman „Toma Gordjev“ je poleg Tolstega „Vstajenja“ najznamenitejši roman zadnjih desetih let.

* Originalni potovalci na pariško razstavo. Anton Hanslian je pripeljal svojo ženo in otroka peš od Dunaja v Pariz. Te

dni pa sta odšla z Dunaja trgovec Enzmann in kavarnar Trebscher v Pariz. Stavila sta za 5000 kron, da prideta peš v Pariz v spremstvu velikega soda, katerega valita pred seboj vso pot. Sod mora ostati cel. Pred pivovarno v Hütteldorfu poleg Dunaja so se prijatelji poslovili od njiju s pivom in s cigansko godbo.

* Vročina v Londonu. Dne 11. t. m. je bila v Londonu silna vročina. Termometer je kazal 30,5° C v senci. Pripetilo se je več sto slučajev solničarice. Več ljudi je umrlo. Za konje je skrbelo društvo za obrambo živalij. Tudi v Parizu je bilo tega dne jako vroče. Več konj je pocepalo.

* Krvava vstaja sredi morja. Moštvo španskega parnika „Estamo“ se je na poti s Filipin v Kingstown uprlo, usmrtilo posestnika ladije, njegovega zeta, kapitana in dva častnika. Nato so ladijo oropali, odnesli 36.000 dolarjev ter ladijo potopili. Ladija, polna riža, leži globoko v morju.

* Rede je prodajal nemški tajni vladni svetnik v p. baron Broith, ki je zaslužil tako 300.000 mark. Bajne bode v bodoči pravdi kompromitiranih tudi več cerkvenih dostojanstvenikov. Ves Berlin se smeje radi silnega škandala.

Telefonska in brzovajna poročila.

Dunaj 19. junija. Načelniki levičarskih klubov so bili danes skupno pri ministrskem predsedniku in so mu izročili svojo spomenico glede njegovega načrta jezikovnemu zakonu za Češko in za Moravsko. Del, ki se nanaša na Češko, je sestavil dr. Bärnreither, del, ki se nanaša na Moravsko, pa d'Elvert. Od Körberja so šli načelniki k pravosodnemu ministru Spensu. Levica je k tej spomenici obelodanila komentar, v katerem pravi, da uvedanja nemškega posredovalnega jezika ne zahteva za vse kronovine. Za Gališko, Bukovino, Dalmacijo in južno Tirolsko se nemški posredovalni jezik ne zahteva, pač pa za vse druge kronovine. S tem je levica pokazala, da se jej gre samo za zatiranje Čehov in Slovencev. Če bi bil nemški posredovalni jezik državna potreba, potem bi se moral uvesti v vseh kronovinah, če pa se lahko kar v celih kronovinah pogreša, potem ni državna potreba.

Gradec 19. junija. Na grofinjo Hartenau, vdovo prvega bolgarskega kneza, in dve osebi njenega spremstva je bil nameravan roparski atentat, kateremu pa je prišla policija še pravčasno na sled. Sprožil je misel, naj se grofica umori in oropa, njen kočijaž.

Budimpešta 19. junija. Ministrski predsednik Széll je na Kossuthovo interpelacijo glede kitajskih homatij odgovoril, da je namen skupne akcije velesil, varovati življenje in imetje svojih državljanov in zastopnikov, in da Rusija nima namena, se polastiti kacega dela Kitajske.

Rim 19. junija. Ministrstvo Pelloux je podalo ostavko. Kralj je povabil k sebi Saracca, vendar ni izključeno, da dobi Pelloux zopet — torej že tretjič — naročilo, naj sestavi novo vlado.

London 19. junija. Brodovje združenih velesil se je polastilo kitajskih trdnjav v Taku. Dne 17. t. m. je zapovedništvo poslalo Kitajcem ultimatum. V nedeljo zjutraj so Kitajci začeli streljati na brodovje, opoldne pa je brodovje začelo bombardement. Dve kitajski trdnjavi sta bili razstreljeni, druge je izkrcano pomorsko vojaštvo zavzelo z naskokom. Kitajske kroglice so razstrelile manjšo rusko ladjo „Mandžur“ in znatno poškodovale angleško vojno ladjo „Algerine“.

London 19. junija. Pri naskoku pomorsčakov združenih velesil so največ trpeli Rusi. Ti so zavzeli vse v Taku nahajajoče se kitajske torpedovke.

London 19. junija. V bitki pri Taku je padlo 400 Kitajcev.

London 19. junija. Zastopniki združenih velesil zahtevajo, naj se pošlje še 20.000 mož na Kitajsko.

Pariz 19. junija. Vlada je dobila obvestilo, da pošlje Rusija še 14.000 mož na Kitajsko, Japonska pa 2500 mož.

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so darovali namesto venca na krsto pokojnemu dekanu pred. gosp. Antonu Mežnarcu, kot članu upravnega odbora in bivšemu večletnemu podpredsedniku mestne hranilnice kranjske, gospodje. hranilnični predsednik V. Majdič 10 K, podpredsednik Ferd. Sajovic 5 K, upravni odborniki: Fr. Dolenc 5 K, Pet. Mayr 5 K, C. Pirč 4 K, Ferd. Polak 2 K, K. Puppo 10 K, Iv. Rakovec 2 K, Fr. Sajovitz 2 K in K. Šavnik 10 K; dalje so iz istega namena darovali še Dijaški kuhinji gospodje in dame: K. Florian 5 K, gimn. ravnatelj Hubad 4 K, Franja Keržič 3 K, Marija Keržič 2 K, prof. dr. Korun 1 K, A. L. 3 K, L. 1 K, dekan J. Lavrenčič 10 K, nadučitelj Lužnar 1 K, Marija Marenčič 6 K, Anton Majdič 1 K, Mavr. Mayr 4 K, prof. Maselj 2 K, prof. Novak 2 K, prof. dr. Perne 4 K, prof. Peterlin 2 K, sodni adjunkt Peterlin 2 K, K. Puppo 10 K, prof. dr. Riedl 2 K, dr. Ed. Šavnik 6 K, kaplan Škerjanc 3 K, dr. Val. Štampihar 2 K, prof. Štritof 1 K, kaplan Štrukelj 4 K, hran. tajnik Valenčič 1 K in nadzornik Žumer 2 K. Skupaj 139 kron.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oči, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (9-25)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“,
M. Leustek-a v Ljubljani.

Kdor hoče zavarovati svoje zobe proti temu, da ne postanejo votli, naj si temeljito snaži usta zjutraj in posebno tudi zvečer z znano desinfikujočo ustno in zobno vodo „Kosmin“, katera vsled svojega učinka in osvežujočega dobrega okusa vsakomur postane neogibno potrebna. Stekleničica 1 gld., dolgo trajajoča, se dobiva v lekarnah, v boljših drogerijah in parfumerijah.

R 1 (1212-1)

Glavna zaloga:
Ant. Krisper
v Ljubljani.

KOSMIN

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji sračni tlak 736,0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometrija v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
18	9. zvečer	734,5	15,2 sl. jvzhod		oblačno	
19	7. zjutraj	735,7	14,5 sl. jvzh.		pol. oblač.	
	2. popol.	734,6	23,8 sl. jug		skoro jas.	18,0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 19,3°, normale: 18,1°. Včeraj zvečer nevihta.

Dunajska borza

dne 19. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97,80
Skupni državni dolg v srebru	97,35
Avstrijska zlatna renta	115,70
Avstrijska krona renta 4%	97,45
Ogrska zlatna renta 4%	115,30
Ogrska krona renta 4%	91,25
Avstro-ogrsko bančne delnice	1743-
Kreditne delnice	697,50
London vista	242,15
Nemški drž. bankove za 100 mark	118,65
30 mark	23,72
30 frankov	19,31
Italijanski bankovci	90,90
C. kr. cekini	11,33

Vinko Černe v Gorjah pri Bledu
ima veliko zalogo

dobrega, zrelega sira

(Schnittkäse)

in proda vso zalogo po ako nizki ceni. — Pošlje tudi en hleb kot vzorec proti povzetju. (1173-3)

Agenti

dobro izdaten postranski zaslužek.

Blagovoljne ponudbe je poslati Ivanu Heuer, Dunaj, VI., Gumpendorferstrasse 27. (1210)

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi pripadajočimi prostori na Rimski cesti št. 10 v I. nadstropju se odda z mesečnim avgustom.
Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. (1051-12)

Učenec

krepak in star vsaj 15 let, več slovenskega in vsaj nekoliko nemškega jezika, z dobrimi spričevali, išče se za trgovino z mešanim blagom na deželi. (1193-3)
Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Hiša št. 36

z zraven spadajočim vrtom
v Kranju (Savsko predmestje)

proda se prostovoljno. (1175-2)

Hiša stoji ob Savi in je pripravna za usnjarsko ali kako drugo obrt. Več pove lastnica Marija Pollak.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curih, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Mladenič

28 let star, lepe zunanosti, lepega vedenja, več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika popolnoma v govoru in pisavi, želi vstopiti proti smerni plači v katerokoli službo izven Primorja, in sicer takej.
Ponudbe se prosi pod „zanesljiv“ poste restante Gorica. (1213)

Pojasnilo.

Da ustavim, oziroma preprečim razširjajoče se govoričenje in napačno tolmačenje, izjavim tem potom javno, da svoje zaroke z gospodično F. M. iz Kamnika nisem razveljavil jaz, kakor je menda splošno mnenje, s svojim odstopom, temveč, da so to storili iz tehtnih vzrokov stariši omenjene mlade dame — proti moji volji. Za tako postopanje nisem imel, kot srečen ženin nikakoršnega povoda.

Kamnik, dne 11. junija 1900.

(1186-3) Alojzij Podboj.

Služba

okrožnega zdravnika

v Kozjem

je izpraznjena in se takoj lahko nastopi. Stalna plača 2000 kron, in treba je, da ima lastno lekarno. Znanje slovenskega jezika, ali vsaj jugoslovanskega, je neobhodno potrebno.

Prošnje naj se pošljejo zdravstvenemu okrožnemu odboru v Kozjem.

S spoštovanjem

Ivan Elsbacher,
župan.

(1190-2)

V jako priljubljenem in dobro obiskovanem letovišču ob velikem jezeru na Koroškem se radi družinskih razmer

prodá ali dá v najem do 1. oktobra

dobro poslujoča trgovina (1196-2)

z mešanim blagom

s sezonsko

delikatesno trgovino.

Samo jako spretnemu pridnemu trgovcu se daje prednost. Promet 24 do 30.000 gld. Pogodilo se bode prav lahko. Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Naroda“, pod šifro „2000, spreten trgovec“.

V Gornji Straži na Dolenjskem

na lepem kraju, blizu postaje, proda se radi družinskih razmer za 12.000 gld. (1130-3)

hiša

z vsemi gospodarskimi poslopji

pripravna za gostilno.

V hiši je gostilna, žganjetoč, c. kr. pošta, c. kr. tobakarna ter trgovina z mešanim blagom in z deželnimi pridelki. Vpeljati bi se dala zaloga piva, vina, žganja, moke itd., ker tukaj enacih zalog ni. Odda se pod ugodnimi pogoji.

Več pove lastnik Anton Paučič, Gorenja straža, Dolenjsko.

S. 4/00/1

Konkurzni edikt.

(1207-2)

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu je čez premoženje neprotokolovanega trgovca Andreja Brinskelle iz Ceremošnjice dovdilo konkurz. C. kr. dež. sodni svetnik Anton Levč v Novemestu je imenovan konkurznim komisarjem, gospod dr. Jakob Šegula, odvetnik v Novemestu pa začasnim upraviteljem mase.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 28. junija 1900 predpoldne ob 9. uri pri tem sodišču soba št. 18, stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali za dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava do

dne 16. julija 1900. leta

pri tem sodišču po predpisih konkurznega reda, ter se zglasijo istotam pri na dan 13. avgusta dopoldne ob 9. uri določenem likvidacijskem dnevu za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Upniki, kateri zamudijo rok zglasitve, imajo nositi vse stroške, kateri nastanejo z novim sklicevanjem upništva ter pregledom poznejše zglasitve kakor tudi, posameznim upnikom ali pa masi nastale stroške, ter so izključeni na podlagi pravičnega razdelilnega načrta že izvršenih razdelb.

Pri likvidacijskem dnevu prisotni zglasjeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika ter članov odbora upnikov, ki so do tedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja. Likvidacijski dan se določi ob enem kot pogodilni dan.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave se bodo zglasile v uradnem listu „Lai-bacher Zeitung“.

Upniki, ki ne stanujejo v Novemestu ali pa v njega bližini, morajo pri zglasitvi imenovati istotam stanujočega pooblaščenca za prejem vročitve, v nasprotnem slučaju se imenuje na ukaz konkurz. komisarja zaaje na njih škodo in stroške vročilen pooblaščenec.

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu

odd. III. dne 15. junija 1900.

Stanovanja.

Za avgust se oddajo:

2 stanovanji z 2 sobama in kuhinjo

2 „ „ 1 sobo „ „

za takoj pa: (1146-5)

1 stanovanje z 1 sobo in kuhinjo.

Več se izve na Poljanski cesti št. 60.

Srajce, kravate, svilnato blago

se popolnoma

sukneno, platneno in drugo
manufakturno blago

po polovičnih cenah

nepreklicno le do konca julija t. l.

prodaja (1178-2)

na Sv. Petra nasipu št. 2.

Hiša

na novo zidana v Konjicah se radi boleznih ugodno proda. Oddaljena je 5 minut od žel. postaje Konjice-Polčane, ter ima 3 sobe, kuhinjo, klet in drvarnico; zraven je 525 □ sežnjav prostoren vrt s sadnimi drevesi ter sočivjem. Za upokojence ali gospe je hiša jako sposobna.

Več pove lastnik Vincenc Po-točnik v Konjicah, Štajersko. (1211-1)

Oznanilo.

Podpisani okrajni cestni odbor daje na splošno znanje, da bode leseni most preko Ljubljanice pri Fužinah, v okrajnem glavarstvu Ljubljanska okolica, zaradi nove zgradbe z dnem 1. julija 1900. l. za javni promet zaprt.

Kdaj se odpre novi most, se naznani svojedobno po časnikih.

Okrajni cestni odbor okolica Ljubljanska.

Okrajni cestni načelnik:

Lorenc Kavčič.

(1169-2)